

Centrale examens pilot economie havo

conferentie LWEO
donderdag 12 mei 2011

Formele uitgangspunten pilotexamens

- Pilotopdracht:
“Welke vorm van examinering is passend en haalbaar bij:
- advies Teulings 2 (WofE, juni 2005);
- werkversie syllabus CE (Cevo, maart 2007)?”
- Kwaliteitscriteria CE: validiteit, betrouwbaarheid, objectiviteit
- Huidige vorm CE: papieren toets met open vragen

Uitgangspunten constructieteam

- Vernieuwen wat anders moet
- Behouden wat goed is
- Pilot is testtraject en eindexamen

De uitdagingen van het nieuwe programma?

- “Leerlingen moeten bij economie leren dat het marktmechanisme lang niet altijd het enige en/of het beste coördinatiemechanisme is voor vraag en aanbod: **marktimperfecties** centraal stellen in plaats van marktevenwicht.”
- “Om het vak werkelijk uitdagend en maatschappelijk relevant te maken, dienen de concepten in contexten toegepast te worden, waardoor de verlangde **transfer** van kennis tot ontwikkeling komt.”
- “Experimenteren als methode om theorieën te testen laat zich ook vertalen naar de klas: **klaslokaalexperimenten**.”

Kenmerken pilot examens havo

1. concepten zijn onderwerp van toetsing en contexten zijn startpunt en beeldbepaler van een opgave
2. contextrijke opgaven: per opgave meerdere informatiebronnen apart in een bronnenboekje
3. variatie in soorten bronnen, inclusief cartoons
4. variatie in vraagvormen, inclusief 'voorgestructureerde' vragen
5. geen aparte betoogopgave, wel betoogvaardigheid toetsen
6. geen aparte statistiekopgave, wel statistiekvaardigheid toetsen
7. ervaring opdoen met verplichte contexten: wat mogen we wel en niet bekend veronderstellen?

1. Concepten en contexten in eerste tijdvakken 2009 en 2010

2009-1 context	concept(en)	2010-1 context	concept(en)
De prijs van voetbal	markt	Winstmachine Radio 538	markt
Strijd om de rente	goede tijden, slechte tijden	Belastingstelsels	welvaart
Transacties en taxi's	risico en informatie	Zeker in zorg?	risico en informatie
Studeren loont	ruilen over de tijd	Onderwijs verdient beter?	markt, samenwerken, welvaart
Een eigen huis als spaarvarken	welvaart en groei	Japan, IJsland en wisselkoersen	ruilen over de tijd, risico, gst
Te huur: 'gratis' schoolboeken	samenwerken en onderhandelen	Minimumloon in Duitsland	(arbeids)markt, onderhandelen

1. Toetsing in context of toetsing van context?

- Toetsing in context: de context is het instrument aan de hand waarvan conceptuele kennis wordt getoetst
- Toetsing van context: de context zelf wordt onderwerp van toetsing

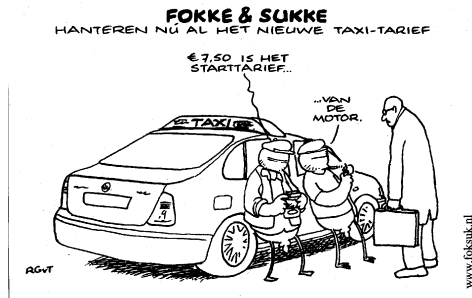

2. Informatiebronnen

- Meerdere bronnen per opgave
- Diversiteit in soorten bronnen
- Bronnen bewerkt of 'vrij naar'
- Apart bronnenboekje
- Sterk gestuurd bronnengebruik

3. Transfer, cartoons en centrale toetsing

- Is hier sprake van asymmetrische informatie?

4. Voorgestructureerde open vragen

- Beperken van de complexiteit van de opdracht voor de havist
vb: 2009-2, vraag 8: volgordevraag
vb: 2010-1, vragen 9 en 28: variant op MC
- Efficiënte manier om begripsmatige kennis te toetsen in economische verbanden
vb: 2009-1, vraag 14, (1) en (3): invulvraag
vb: 2010-1, vraag 5: invulvraag

5. Betoogvaardigheid

- Géén aparte 'betoogopgave', maar een integratie van de betoogvaardigheid in meerdere opgaven: de schrijfopdracht
- 2009-1: vragen 8 en 22
- 2010-1: vragen 13 en 20
- "Gebruik maximaal/ongeveer ... woorden"

6. Statistiekvaardigheid

- Géén aparte statistiekopgave, maar een integratie van statistische vaardigheden in meerdere opgaven
- 2009-1: opgave 4 als meest uitgesproken toets met statistische bronnen
- 2010-1: in elke opgave zit minimaal 1 getalsmatige of grafische bron met kwantitatieve gegevens
- Meer nadruk op grafische vaardigheden voor de havist
- Rekenvaardigheden relatief eenvoudig houden

7. Verplichte contexten

- In CE niet verplicht
- Aanwezige voorkennis onduidelijk
- Koppelen aan andere concepten dan concept waarbij de verplichte context vermeld staat

2009-1		2010-1	
Opg 2	ECB en stabiliteitspact	Opg 4	(Onderwijs en menselijk kapitaal)
Opg 4	Onderwijs en menselijk kapitaal	Opg 5	(Huis en hypotheek)
Opg 5	Huis en hypotheek	Opg 6	Arbeidsmarkt CAO
Opg 6	Prijzenoorlog		

Normering en pilotexamens

havo	N-term	% onvold	N-term	% onvold
2006-1	1,2	33	-	-
2007-1	1,2	28	-	-
2008-1	1,0	27	-	-
2009-1	1,3	23	1,1	17
2010-1	1,0	27	2,2	24

Lees ook: Algra A., Rol M., TEO 2/2011, p. 10-14

Oud en nieuw: wat is er anders en wat blijft?

Nuttige publicaties en adressen

- www.cito.nl: pilotexamens 2009 en 2010 (straks ook 2011)
- www.slo.nl: evaluatie examenprogramma economie voor havo (...downloads/2009)
- www.cve.nl: syllabus CE havo 2012
- www.toetsenopschool.nl: theorie en toepassing van toetsing in het onderwijs

